

NAUKA I INOVACIJE

Evropska unija u Srbiji promoviše kvalitet nauke kroz sprovođenje brojnih istraživanja, inovacija i aktivnosti umrežavanja u oblasti nauke, obrazovanja i privrede, čime se povećava konkurentnost srpske privrede. U okviru zajedničkog istraživačkog prostora, srpskim naučnicima je omogućena mobilnost i obuka širom EU, gde su u mogućnosti da koriste nove tehnologije i savremene laboratorije. S druge strane, srpski naučni prostor, kao deo Evropskog istraživačkog prostora, postaje sve interesantniji evropskom i svetskom naučno-istraživačkom kadru.

Izraženo u brojevima

Podrška Evropske unije inovacijama i konkurentnosti u Srbiji je od 2001. godine do sada iznosila više od 250 miliona evra. Sredstva namenjena ovom sektoru koriste se za podsticanje povećanja kvaliteta nauke, inovacija i povezivanje sa evropskim i međunarodnim naučnicima i preduzetnicima, čime se povećava konkurentnost srpske privrede.

Ključni projekti

- ▶ **Direktni grantovi** koji imaju za cilj povećanje inovacionih kapaciteta i tehnološke spremnosti MSP obezbeđuju sredstva za nastavak Programa ranog razvoja, Programa sufinansiranja inovacija i Programa saradnje nauke i privrede (Mini & Matching Grants Programmes & Collaborative Grant Scheme). Podrška EU sa **47 miliona evra namenjena je inovacijama, istraživanju i razvoju i ubrzanju** kroz Fond za inovacionu delatnost Republike Srbije.
- ▶ Akcelerator **Katapult** je prvi srpski program koji je **usmeren na kompanije koje se nalaze u ranoj fazi rasta i koje su inovativno orijentisane i pruža im podršku i sredstva potrebna za povećanje poslovanja**. EU je ovaj program podržala sa dodatnih **10 miliona evra**.
- ▶ Sa **31,5 miliona evra**, EU je i prvi donator koji pruža podršku Fondu za nauku Srbije. Podrška je obezbeđena kroz IPA 2019 Projekat akceleracije inovacija i podsticanja rasta preduzetništva u Republici Srbiji (**SAIGE**) koji će se fokusirati na izgradnju kapaciteta Fonda, obezbediti grantove za najuspešnije istraživače i doprineti reformi instituta za istraživanje i razvoj u javnom sektoru. Fokus ove intervencije je da podrži izvrsnost i relevantnost nauke i istraživanja za nacionalnu ekonomiju.
- ▶ Srbija je bila veoma uspešna u programu **EU Horizont 2020**, dobivši 135 miliona evra za 414 grantova i uz učešće 596 organizacija iz Srbije
- ▶ **Institut BioSens** ostavlja neizbrisiv trag u međunarodnoj naučnoj zajednici. To potvrđuje i oko 50 međunarodnih nagrada (od kojih je većina iz programa Evropske unije za istraživanje i inovacije - Horizont 2020), kao i brojna domaća i međunarodna priznanja za istraživače Instituta. Najistaknutiji projekat, **ANTARES** (H2020), podržan od strane Evropske komisije i Republike Srbije, pretvoriće BioSens u vodeći centar izvrsnosti za održivu poljoprivredu. EU podržava ovaj projekat sa **28 miliona evra**.

Prioriteti za Srbiju

Srbija ima značajan naučno-istraživački potencijal, uključujući više od 12.000 naučnika i istraživača i 70 instituta. Ovaj potencijal treba dalje razvijati ako država ima za cilj da postigne ekonomiju zasnovanu na znanju. U oblasti nauke i istraživanja Srbija je na dobrom nivou pripremljenosti i dalje napreduje donošenjem Strategije razvoja startup ekosistema za period 2021-2025 i novog Zakona o inovacionoj delatnosti. Srbija takođe ima visoke rezultate na Evropskoj tabeli za inovacije. Međutim, nacionalni nivo ulaganja u istraživanje i dalje je nizak, posebno deo koji dolazi iz privatnog poslovnog sektora. Potrebno je više napora od strane javnog sektora kako bi se podržala saradnja između preduzeća i akademske zajednice.